

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ДЕКАНСКОТО
РЪКОВОДСТВО
ЗА ПЕРИОДА
12.02.2013-20.02.2017 Г

Доц. д-р Красимира Кръстанова
Доц. д-р Сийка Ковачева
Доц. д-р Валентин Петрусенко

ПЛОВДИВ
20.02.2017

Отчетният доклад на деканското ръководство обхваща дейностите през 4-годишния период на изпълнение на програмата за развитието на Философско-историческият факултет през мандата 2013-2017 г. Като цяло, структурата на доклада е съобразена със структурата на заложената програма.

1. В центъра на вниманието са студентите – осигуряване на качествено обучение

Философско-историческият факултет обучава студенти в 4 направления: 2.2. История и археология, 2.3. Философия, 2.4. Религия и теология, 3.1. Социология, антропология и науки за културата и е подготвена бакалавърска програма в направление 1.3. Педагогика на обучението по... От следващата година Факултетът ще обучава по 5 направления.

Бакалавърските програми, които се предлагат, бележат динамика. През 2013 г. те са 9, през 2015 с отпадането на бакалавърска програма по Социология – те стават 8, през 2016 с предлагането на две нови програми Европейистика и Културен туризъм – техният брой е 10, а през 2017 с разкриването на бакалавърска програма по история с чужд език ще станат 11. Обучението осигурява широкопрофилна подготовка и специализирана професионална подготовка по професионални направления и специалности.

Магистърските програми осигуряват задълбочена фундаментална подготовка, съчетана с профилиране в определена специалност и се провеждат в 2 направления: 2.2. История и археология и 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Предлаганите специалности са 18.

Докторските програми са акредитирани в едно направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, а предлаганите програми са 5 – Етнология, Социална антропология, Науки за културата, Социология (Социология и науки за човека) и Социология (Социология на правото, икономиката и иновациите).

През отчетния период се откриха доста затруднения, които бяха породени от няколко фактора:

- Намаляващ брой кандидат-студенти преди всичко в резултат на демографския спад;
- Все по-голяма конкурентост в резултат на повишеното предлагане на образователни услуги не само у нас, но и в чужбина;
- Слабо търсене на специалисти, както поради слабия икономически растеж, така и поради недоволството на работодателите от уменията на завършващите студенти;
- Насоката на реформите във висшето образование, която засегна преди всичко хуманитарните и социалните науки, развивани от Факултета.

На тази основа започна да се провежда реформата във висшето образование. В Постановление № 64 на Министерския съвет от 25 март 2016 г., в което се обявиха приоритетните специалности. Всички специалности, по които обучава нашият факултет попаднаха в списъка на неприоритетните специалности, което доведе до сериозно свиване на обявените бройки и финансирането.

Таблица 1. Утвърден прием на студенти във ФИФ за 2016 г.

Направление/специалност	утвърден прием	
	2016	
2.2. История и археология		
Археология	15	25%
История	15	25%
2.3. Философия		
Философия	12	46%
2.4. Религия и теология		
Теология (р/з)	14	30%
3.1. Социология, антропология и науки за културата		
Европеистика	платен 20	
Етнология	7	60%
КТ	6	
СА	7	
СНЧ	23	44%
СПИИ	27	46%

Данните показват значителен процент и неравномерност в намалението на определените за прием бройки в целия факултет, като той е най-висок за специалностите в направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата и специалност Философия.

1.1. Кандидат-студентски интерес в бакалавърските, магистърските и докторските програми, предлагани от ФИФ

1.1.1. Бакалавърски програми

Какви са тенденциите за кандидат-студентския интерес?

Таблица 2. Кандидат-студентски интерес 2014-2016 г.

специалност	2014			2015			2016		
	утвърден прием	кандидати по първо желание	общо кандидат-студенти	утвърден прием	кандидати по първо желание	общо кандидат-студенти	утвърден прием	кандидати по първо желание	общо кандидат-студенти
Археология	20	31	279	20	21	198	15	15	122
История	20	51	209	20	43	149	15	11	75
Философия	27	15	166	27	11	166	12	20	111
Теология (р/з)	35	17	112	20	18	62	14	16	21
Европеистика	0	0	0	0	0	0	20	1	1
Етнология	20	12	147	25	9	115	7	10	75
КТ	0	0	0	0	0	0	6	52	281
СА	30	24	153	25	7	111	7	5	79
СНЧ	35	12	391	35	26	285	23	13	141
СПИИ	50	63	411	50	38	260	27	13	116

Данните от 2014 г. насам показват трайната тенденция към спад на кандидатите по първо желание за по-голямата част от специалностите в направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата и 2.2. История и археология. Затова пък интересът

към специалност Философия, макар и не изключително висок, остава постоянен за последните три години.

Таблица 3. Записване в специалностите на ФИФ след поредно класиране

специалност	2014-2015					2015-2016					2016-2017				
	план	записване след поредно класиране				план	записване след поредно класиране				план	записване след поредно класиране			
		I	II	III	окончателно		I	II	III	окончателно		I	II	III	окончателно
Археология	20	9	18	19	20	20	7	13	13	13	15	8	13	15	15
История	40	23	32	32	38	40	35	36	37	38	15	9	13	13	15
Философия	27	17	19	22	26	27	15	16	17	17	12	5	11	12	12
Теология (р/з)	35	15	15	17	23	35	8	7	10	20	14	8	9	9	16
Етнология	20	7	7	7	8	20	4	5	5	10	7	8	11	11	11
КТ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	8	15	19	19
СА	30	10	14	15	20	30	4	4	4	7	7	3	3	4	4
СНЧ	35	19	24	32	35	35	17	21	23	27	23	11	12	16	16
СПИИ	50	29	38	47	50	50	28	32	33	36	27	14	16	17	18

Какво направихме, за да се опитаме да преодолеем стагнацията?

По-голямата част от катедрите проведоха активна кандидат-студентска кампания в училищата на Пловдив и региона. Важна роля изиграха и трайните връзки с училищата, преподавателите и учениците – дейности, които са „специалитет“ предимно на катедра История и Археология и катедра Философия, като разбира се и другите катедри използват тази практика. Много добър опит в това отношение е създаденият от катедра Философия Клуб по ентузиазъм и професионализъм, който събира учители, ученици и университетски преподаватели и смятам, че тепърва ще берем добри плодове от този опит.

Данните от акредитациите показват, че работим добре в подготовката на студентите за професионалната им реализация и затова предложихме на Министерството на труда и социалните политики нови професии в Националния класификатор на длъжностите и професиите. Направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата в партньорство с работодателите направи обемисто досие и предложи аргументирано 24 промени в професиите и длъжностите. От тях министерството одобри следните 5:

- В единична група 2636 Социолози, антрополози и сродни на тях са включени длъжностите Социален антрополог и Специалист по културен туризъм;
- В единична група 2621 Архивисти и уредници са включват длъжностите Уредник културен институт и Куратор;
- В единична група 1439 Ръководители на други услуги се включва длъжността Мениджър, туризъм

Несъмнено, това е успех за нас, но не е достатъчен и трябва да продължим да работим в тази посока.

След проучване и консултация с работодателите, катедра Етнология предложи нова бакалавърска специалност Културен туризъм, акредитирана в направление 3.1., а катедра Приложна и институционална социология предложи бакалавърска програма Европейстика за платен прием редовно и задочно обучение. Трябва да се добави и

бакалавърската програма История с чужд език, разработена в направление 1.3. Педагогика на обучението по..., която цели до отговори на нуждите за подготовка на учители. Учебният план и папката с документи са приети на ФС и предстои въвеждането на обучението от есента на 2017 г. В момента катедра Философия и катедра Социология и науки за човека подготвят нова бакалавърска програма Философия, гражданско образование с чужд език в направление 1.3. Тези нови бакалавърски проекти показват гъвкавост и опит да се излезе от хватката на наложените за всички специалности ограничения.

Тук искам да допълня, че динамиката на приема за 2016-2017 г. спрямо предходните години беше доста различна. Конкуренцията между университетите също е висока и тактиката на университета е да записва веднага всички студенти, които са потвърдили желанията си след I, II и III прием. Тъй като се породи напрежение сред колегите от направление Социология, антропология и науки за културата за броя студенти, които трябваше да бъдат записани във всяка една от специалностите и при наличието на новата бакалавърска програма Културен туризъм, искам да уточня, че при приема по I желание, студенти от Културен туризъм се записаха на мястото на свободните бройки от бакалавърска програма Социална антропология, след II и III прием съответно се ползваха незаетите бройки от другите две специалности Социология и науки за човека и Социология на правото, икономиката и иновациите (това се потвърждава и от числата в таблицата). Искам ясно да заявя, че оцетени специалности при приема на новите студенти няма. След окончателния прием в направлението дори останаха 2 незаети бройки.

Данните от приема на бакалавърските специалности сочат, че макар и с известни трудности, успяхме да запълним отпуснатите ни от МОН бройки. Бакалавърската програма Културен туризъм, която беше разработена заедно с професионалисти от сектора, стартира успешно. Това беше отчетено и в анализа на зам. ректора доц. Мария Стоянова, отговаряща за провеждането на кандидатстудентската кампания и приема на студенти за 2016-2017 г.

1.1.2. Магистърски програми

Що се отнася до магистърските програми, то всяка една от катедрите се опитва да запълни специфично поле от професионални дейности. Катедрите към Факултета разработиха и предложиха 19 магистърски програми, в 14 от които има осъществен прием. Факултетният съвет на ФИФ прие решение за откриване на магистърските програми с не по-малко от 4 души, за да може да се осъществява качествено обучение.

Таблица 4. Приети студенти в магистърските програми на ФИФ

Магистърски специалности	2013	2014	2015	2016
Архивистика и документалистика. Защита на информацията	2	4		
Българската история в балкански и европейски контекст	13	12	10	9
Дипломатия и международни отношения	31	37	16	7
Етнология	6			
История и цивилизации на Стария и Новия свят	10	6	5	3
Културен туризъм и културно проектиране	20	16	7	8
Културен мениджмънт			14	
Медии, общество, култура /журналистика, реклама, PR/	15	12		
Сигурност в публичния и частния сектор. Държавни институции и традиции	10	11		2
Социална медиация и комуникация		11		8

Социоанализа и междучовешки отношения	8	3	7	4
Управление на културното наследство	5	6		
Управление на иновациите и изследователската дейност	10	14	7	2
Археология и археологическо културно наследство			11	4

Данните сочат решителна промяна в интереса на кандидат-студентите към нашите магистърски програми. Програмите, които преди привличаха много студенти, такива като Дипломация и международни отношения, Медии, общество, култура или Сигурност в публичния и частния сектор сега минават на заден план за сметка на новоориентирани специалности като Социоанализа и междучовешки отношения Социална медиация и комуникация. Младите хора държат на практически и професионално ориентирани обучения. В по-голямата си част магистърските програми действително имат практическа ориентация към нови или пренебрегвани досега професионални области. Смятам, че е необходимо да разширим информационните си кампании за разясняване на техните предимства, но също да работим и по-тясно с работодателите, които биха приели на работа нашите завършили магистри.

1.1.3. Докторски програми

През 2013 година направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата получи акредитация за 4 докторски програми. От 2014 г. започна прием и обучение по тях.

Таблица 6. Прием в докторски програми

Докторски програми	2014	2015	2016	2017
Етнология	2	4	1	0
Социална антропология	3	2	1	0
Социология (СНЧ)	2	1	3	1
Социология (СПИИ)	2	3	1	1
Науки за културата	2	0	0	0

Приемът по докторските програми показва интересът към изследванията в полето на социалните науки, но също трябва да се отчетат и високите изисквания както при кандидатстване, така и при подготовката на докторантите. Следва да отбележим и една положителна тенденция – докторските програми привличат кандидати, които идват от чуждестранни висши учебни заведения. В отговор на бележките на експертната група, акредитирала докторските програми, както и по примера на други факултети и университети и за повишаване качеството на обучение през 2015 г. се създаде Докторантско училище и докторантски семинар с ръководители проф. Мария Шнитер и проф. Иван Чалъков. За да могат да се отчитат спецификите на отделните докторски програми, но и да продължава общата линия на обучение, неотдавна бе учреден и Дирекционен съвет на докторантското училище.

1.1. Учебен процес

1.2.1. Подобряване на организацията на учебния процес

Учебният процес, и преди всичко осигуряването на неговата ефективна организация и постигането на високо качество на образователния продукт, беше основен приоритет на деканското ръководство през отчетния период.

Ние отговорихме на тези предизвикателства с осъвременена система за качество на факултета и правилник за нейното приложение. През отчетния период усилията на деканското ръководство и академичния състав на ФИФ бяха съсредоточени върху следните задачи:

1. Формирането на специалисти със знания, умения и способности за успешна реализация в икономиката на страната
2. Засилване привлекателността на специалностите, предлагани от нашия факултет и привличане на стабилен брой студенти и увеличаване на удовлетвореността на обучаваните студентите от получаваните знания и умения.

В първата насока беше извършено следното:

- През отчетния период бяха предприети значими мерки за **подобряване организацията на учебния процес** чрез подобряване информираността на студентите относно квалификационните характеристики, учебните планове на специалностите, възможностите за студентска мобилност по време на обучението и възможностите за продължаване на обучението в магистърски и докторски програми във факултета. Прие се практиката катедрите да организират информационни дни в началото на всяка учебна година в сътрудничество със Студентския съвет и Учебния отдел за разясняване на тези въпроси. На тези и други срещи със студентите се подчертава значението на редовното посещение на лекциите, включването на участието в семинари и подготовката на курсови работи като част от оценката за изпита, и се разясняват начините за записване на студентите в курсовете по избираеми дисциплини.
- Акцент беше поставен върху **участието на студентите в обсъждането на организацията на учебния процес**, чрез включването им като членове на Комисията за качество към ФИФ, поканите към Студентския съвет за участия в обсъжданията, както и отвореността на заседанията на комисията, в две от които студенти са участвали по собствена инициатива.
- Извършено беше **оптимизиране на учебните планове и програмите на лекционните курсове** във всички катедри, при което на преден план бяха поставени развитието на уменията на студентите за изследване, анализиране и управление на социални процеси, за идентифициране на ново появили се проблеми и предлагане на ефективни решения и на тази основа за успешна реализация в практиката. В тази насока беше поставен акцент върху приложно ориентираните курсове и по-добрата организация на летните учебни практики на нашите студенти. Беше извършен преглед на учебната документация на всички специалности във факултета. Организирани бяха срещи с работодатели, които направиха предложения за промяна в учебните програми на някои курсове, както и изразиха удовлетвореност от ранното и системно включване на практиките още от първите години на обучението.
- През този период постигането на по-пряка връзка с реалната икономика беше осъществена и чрез **активното включване на факултета в проекта на МОН „Студентски практики“**. В първия етап на проекта през практическо обучение в реална работна среда преминаха 374 студенти от ФИФ, а от тази учебна

година започна първият шест-месечен период на новия етап на проекта. Въпреки наложените ограничения на броя на включените студенти, можем да отчетем общо 54 практиканти, от които петима завършиха обучението през януари, предстои приключването на практиките на още 22 студенти през февруари, и останалите ще приключат до края на май. Създадените контакти с над 60 ментори и работодатели са изключително полезни, както на обучаваните студенти, така и на преподавателите, които работят като академични наставници. Този етап на проекта се характеризира с по-тясна връзка между трите основни участници и завишен контрол с оглед постигането на по-голяма ефективност в развитието на практическите умения на нашите студенти и подготовката им за професионална реализация.

1.2.2. Участие на студенти в изследователски проекти и учебни практики

По първата насока можем да отчетем и дейностите за **поощряване на студентската научно-изследователска дейност**. Студентите, магистрите и докторантите, обучавани във ФИФ, са участвали в 53 вътрешни, 10 национални и 35 международни научно-изследователски проекта и в 350 приложни проекти в периода 2013-2016 година. На научни форуми 327 наши студенти са изнесли 299 доклада, от които 239 на местни форуми (Пловдив), 50 в страната, 10 в чужбина.

Таблица 8. Участие на студенти и докторанти в научни проекти

Участие на студенти в приложни проекти	2013		2014		2015		2016	
	брой проекти	Брой студенти	брой проекти	Брой студенти	брой проекти	Брой студенти	брой проекти	Брой студенти.
катедра Етнология	2	25	3	37	3	6	1	15
катедра История и археология								
катедра СНЧ								
Катедра СПИИ							1	19
Катедра Теология					3	21		
Катедра Философия								

Тези успехи говорят красноречиво за изследователските умения на обучаваните специалисти във факултета.

Таблица 9. Участие на студенти и докторанти в научни форуми

специалност	2013	2014	2015	2016
Бак. Археология	5	7	3	
Бак. Етнология	2	19	3	18
Бак. История	4	3	1	3
бак. СА	2	19	1	19
бак. СНЧ		3	20	6
бак. СПИИ			10	
бак. Теология		12	10	7
бак. Философия	7	6	17	6
маг. КТКП	1	1		
маг. Етнология	5			
маг. ИЦСС		3	1	1
маг. БИБЕК				2
маг. ДМО				1

маг. Археология				3
докт. СА		9	15	10
докт. СНЧ		5	3	5
докт. Етнология		2	15	15
докт. СПИИ		3	2	6
докт. ТИК		4		2

Студенти и докторанти имат активно участие и в научни и приложни проекти, които са разнообразни като тематика и методология. През отчетния период 123 души са участвали в 13 проекта.

Участието на студенти и докторанти в научни форуми им позволява да се включват в университетски и изследователски мрежи и да обменят опит. Данните от Таблица 8 за периода 2013-2016 г. показват, че студенти и докторанти са участвали 327 докладчика с 299 доклада, от които 239 на местни форуми (Пловдив), 50 в страната, 10 в чужбина. Следва да изтъкнем интересните резултати от проект, реализиран от студенти от 4 курс на специалност социология с научен ръководител доцент Иван Чалъков, относно предизвикателствата пред приложението на Болонската система в различни европейски университети. Изключително актуална е и проблематиката на двугодишно научно изследване на „езика на омразата“, в който се екип от студенти и млади учени, ръководен от доц. Стойка Пенкова направиха изследвания и анализи и организираха научна конференция на тема „Езикът на омразата – хейтърският дискурс и отношението към Другия“.

Таблица 7. Публикационна дейност на студенти и докторанти

Публикации на студенти и докторанти 2013-2016	В България	В чужбина
115	102	13

Оптимистично е, че започнаха да се публикуват студентски разработки, които са резултат от научни изследвания, представени на студентски конференции. С помощта на финансови средства от Магистърски програми (Дипломация и международни отношения), както и с подкрепата на Студентски съвет, бяха издадени сборници. Деканското ръководство изразява задоволството си и благодари на университетския Студентски съвет, че подкрепя научните и проектните дейности на студентите чрез финансовото им подпомагане.

1.2.3. Повишаване привлекателността на специалностите във факултета

Повишаване привлекателността на специалностите във факултета и засилване на удовлетвореността на студентите следва да отчетем няколко дейности:

- Бяха разработени и утвърдени **нови бакалавърски, магистърски и докторски** програми... Положителна е тенденцията в тях да се включват, както бакалаври от нашия факултет, така и от други факултети на ПУ и от други университети. Новосъздаденото докторантско училище също засилва привлекателността на обучението в нашия факултет, а приетите ... докторантите в професионално направление Социология, антропология и науки за културата се интегрират успешно в изследователската и преподавателската работата на катедрите.

- Беше създадена система за проучвания на студентското мнение по утвърден модел, като в края на всеки семестър се изследва мнението на студентите за лекционните курсове през семестъра с Анкетна карта 1, а в края на учебната година се измерва по-общата оценка на студентите за качеството и организацията на образователния процес с Анкетна карта 2. В края на бакалавърската степен студентите се изследват за мнението им за получените знания, умения и способности, както и техните очаквания за реализацията им на пазара на труда с Анкетна карта 3. Резултатите от анкетите се обсъждат в Комисията за качество при ФИФ на катедрени заседания и на Факултетен съвет. Обобщените резултати са достъпни на специализирания сайт на ФИФ. Изказваме благодарност на административните секретари във ФИФ за провеждането на анкетното допитване и на главен асистент Донка Кескинова за обработката и анализа на информацията от анкетите.
 - Освен с анкетни допитвания, студентското мнение се получава и чрез **редовни срещи** между деканското ръководство, академичния състав, Студентския съвет и обучаваните студенти. В Комисията по качество студентски предложения постъпваха, както в писмен вид, като отговори на откритите въпроси в анкетните карти, така и от специално организирани срещи и семинари. На тази основа бяха формулирани препоръки за подобряване на образователния процес, които бяха приети на заседание на ФС на ФИФ с Протокол № 78 от 10 март 2014 година.
 - Комисията за качеството проведе и открити семинари за по-активни методи на обучени, като беше разработен и модел на портфолио на лекционен курс, който да стимулира студентското участие в процеса на обучение. Студентите участваха активно в дебата относно жизнените планове на съвременните млади хора и разбиранията за личностен успех и пътищата за неговото постигане. В Комисията по качество се обсъждаха и резултати от социологически изследвания за ценностните ориентации на съвременното младо поколение, отношението към образованието и труда, начините за избор на висше училище и специалност.
 - Информирането на обществеността относно обучението, новостите и промените в бакалавърските, магистърските и докторантските програми, които Философско-историческият факултет предлага, се организира чрез специализирания факултетски сайт <http://logos.uni-plovdiv.net/en/home>. Той е разработен на български и английски език от колегите от CartLab и се поддържа от четирите административни сътрудници към катедрите. Това е всекидневна работа за публикуване на цялата информация, отнасяща се към обучението и учебния процес, анонсират се всички новини за предстоящи и минали събития от академичния живот на факултета и университета, фоторазкази и видеоматериали. Тук следва да допълня, че беше изработено и лого на ФИФ, така че той да придобие своята разпознаваема визуална идентичност.
- Част от системната политика по разгласяване и популяризиране дейността на Факултета в публичното пространство е и неговото присъствие в социалните мрежи. Специалностите на ФИФ, както и Историко-археологическия клуб, са изградили свои страници във фейсбук и редовно публикуват актуална информация, която достига до над 1500 души. Това е добра форма за представяне на дейностите на факултета пред широка публика.

- Друга форма са множеството изяви в масмедията - интервюта, репортажи, пресконференции и др. В тази връзка от особено значение се явява тясното сътрудничество с PR-агенцията Mega communication, която съдейства за по-осезаемото присъствие на Факултета в медиите.
- Започна формирането на системна база данни за алумни на факултета.
- Беше сложено началото на разширяване влиянието на предлаганите от факултета образователни програми извън националните граници и привличането на студенти от балканските страни и Източна Европа в трите степени на обучение, предлагани от ФИФ. Вече имаме няколко чуждестранни студенти, обучаващи се в бакалавърски програми на факултета. Следва да отбележим и постижението на колегите от катедра „Етнология” в станалото вече редовно Балканското лятно училище по религии и обществен живот, в което лектори са представители на академичната общност и на неправителствения сектор от България, Балканите, Европа, САЩ. Моделът на лятното училище се гради върху използването на богатите културни и религиозни традиции в региона, специфичното за Балканите етническо и религиозно съжителство, географската и културна привлекателност на град Пловдив и неговите околности. Това са културни ресурси, на които ФИФ може да заложи в своята стратегия на отстояване на конкуренцията в глобализацията се свят.

2. Научноизследователска дейност, проектна дейност и международно сътрудничество

Изследователската работа е една от важните дейности на академичната общност и е основа за научното развитие на кадровия потенциал на факултета. С оглед на кадровото израстване от най-важно значение е качеството на научната продукция. Изследователската активност във факултета през отчетния период се поддържа на високо ниво.

2.1. Проектна дейност

Проектната дейност на академичната общност традиционно е висока. В таблица 8 са посочени числата, съответстващи на проектите, разработвани от изследователите – преподаватели във ФИФ.

Таблица 8. Проектна дейност

Научно изследователска дейност	2013			2014			2015			2016			Общо за периода		
	В	Н	М	В	Н	М	В	Н	М	В	Н	М	В	Н	М
Проекти брой	7	4	10	5	12	12	6	9	19	3	5	9	21	40	50
общо	31			29			34			19			111		

Данните сочат висока степен на участие в проекти, които за отчетния период са 111, като се трябва да се отбележи високият процент на международни проекти, които са почти половината от техния брой. Това свидетелства за високото равнище на научноизследователския потенциал на ФИФ и участие в международни научни и университетски мрежи.

2.2. Публикационна дейност

Публикационната дейност сочи за научните постижения на академичната общност на ФИФ. В таблица 9 са посочени конкретните резултати за периода 2013-2017 г.

Таблица 9. Публикационна дейност

Публикационна дейност (брой)	2013		2014		2015		2016		Общо за периода	
	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч	Б	Ч
монографии	19	4	10	3	11	-	15	1	48	8
студии	9	2	13	10	8	6	11	1	41	19
статии	57	22	54	27	75	32	72	4	258	105
учебни помагала	13	1	27	-	27	-	18	-	85	1
Доклади, участия в научни форуми	43	34	56	34	50	38	75	28	224	134
Общ брой	134	63	160	74	171	76	191	54	656	267

Данните сочат изключително висока публикационна активност на колегията и особено що се отнася до написването на статии и участие с доклади в научни форуми. Броят на учебните помагала също е висок и стои в пряка връзка с стремежа на преподавателите да осигурят актуална научна информация, която се включва в образователния процес. Броят на монографиите говори за задълбочена научна дейност. 1/6 от монографиите, половината от статиите и повече от половината от докладите и участията в научни форуми са публикувани в чужбина, което е форма на отваряне на границите за българската наука.

Следва да се отбележи, че нещо, което не ни достига, за да бъде картината блестяща, е публикационна дейност в имактфакторни списания от мрежата на SCOPUS и WEB of Science. Такова изискване като измерител на качеството на научната продукция е поставено от МОН и е включено в механизмите за финансиране на университетите. Несъмнено е, че ще трябва да направим стъпки към изпълнение на такова изискване, колкото и да е парадоксално то за областта на хуманитарните и социалните науки, поне в този вид, в който съществува сега.

2.3. Международна дейност

ФИФ е един от факултетите с най-много подписани международни договори с чуждестранни изследователски звена. В началото на мандата бе необходимо да се подновят всички съществуващи двустранни договори за следващия програмен период 2014-2021 г. В резултат на това към днешна дата ФИФ има 32 подписани договора (от тях 7 нови договора). Повишаването на качеството на образованието и конкурентноспособността на ФИФ е тясно свързана с непрекъснатото стимулиране на академичната мобилност и активизиране на участието на преподаватели и студенти в международни образователни програми и научноизследователски проекти. През отчетния четиригодишен период по отношение на международната дейност централно място заемаше секторната програма за университетски обмен ЕРАЗЪМ+.

Таблица 10 показва данните за входяща и изходяща мобилност на преподавателите от ФИФ

Таблица 10. Сравнителни данни за входящата и изходяща мобилност на преподаватели във ФИФ за отчетния период

Международни програми	Входяща мобилност (брой преподаватели)					Изходяща мобилност (брой преподаватели)				
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	Общо 2013-2016	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	Общо 2013-2016
ЕРАЗЪМ +	2	3	3	4	12	11	8	7	8	34
СЕЕРУС	1	1	1	3	6	2	2	1	1	4
Общо изследователска мобилност (брой)	3	4	4	7	18	13	10	8	9	39

Данните говорят ясно за увеличаване на интереса на чуждестранните преподаватели към обмен с ПУ и ФИФ и запазване на равнището на мобилност на българските преподаватели в чужди университети. Трябва да се уточни, че политиката на ФИФ не е абсолютно самостоятелна в това отношение и броят на мобилностите зависи от отпусканите бройки на Българската агенция на програмата.

Основен проблем остава слабата мотивация на студентите да се включат във възможностите за обмен и затова много позиции остават незаети. Интересен феномен имаше през учебната 2015-2016 г., когато за предоставената квота от 4 места имахме 8 реализирани кандидати, сред тях важен пробив бе мотивираното участие на докторанти.

Таблица 11. Сравнителни данни за входящата и изходяща мобилност на студенти във ФИФ за 2013-2016

Международни програми	Входяща мобилност (брой студенти)					Изходяща мобилност (брой студенти)				
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	Общо 2013-2016	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	Общо 2013-2016
ЕРАЗЪМ +	1	2	1	3	7	2	2	2	6	12
СЕЕРУС	1	1	1	1	4	1	2	2	2	7
Общо изследователска мобилност (брой)	2	3	2	4	11	3	4	4	8	19

Свидетели сме и на друг парадоксален факт – всяка година ФИФ чрез своите договори предоставя възможности за студенти от други факултети да заминат на обмен в желаните от тях университети. Друг важен факт е увеличаването на интереса и пребиваването на чуждестранни студенти в рамките на посочените програми по обмен, което само по себе си е добър показател за интереса към преподаваните във ФИФ специалности.

Освен ЕРАЗЪМ+ ФИФ развива сътрудничество и по програма ЦЕПУС, също така и отделни катедри и колеги самостоятелно участват в редица международни проекти. Желателно е редовно тази информация да се актуализира в базата данни, за да може

факултетът да бъде поставен в по-благоприятно отношение по време на провежданите акредитации. Факултетът развива и партньорства в рамките на двустранни договори извън посочените европейски програми, което също е важно направление. Но за да бъдат наистина ефективни е необходима подкрепата от страна на университетското ръководство.

Данните за студентските и преподавателските дейности, които представих в този доклад, са събрани и във връзка с институционалния следакредитационен контрол от комисия, в която участват представители на всички катедри и която се ръководи от доц. Стойка Пенкова и доц. Сийка Ковачева. На всички благодаря!

3. Управление на факултета

3.1. Развитие на академичния състав

Академичният състав на ФИФ към м. декември 2016 г. включва 55 преподаватели на ОТД, от които 30 хабилитирани (60 %) и 25 нехабилитирани (40 %). Съотношението на преподавателския състав по академични степени и длъжности е следното: 8 професори, 25 доценти, 15 главни асистенти, 5 асистенти и 2-ма гост-преподаватели. От тях 7 притежават научната степен „доктор на науките“ (12.72 %), а 44 – образователната и научна степен „доктор“ (81.81 %), което от своя страна означава, че само 3 от преподавателите във ФИФ са без образователна и научна степен (5.45 %)

В края на следакредитационния период преподавателите на ОТД са намаляли с 3, но се увеличава броят на преподавателите с образователна и научна степен „доктор“ в сравнение с началото на периода (81.81 % спрямо 74.13 % през 2013 г.). За сметка на това намалява броят на преподавателите без научна степен (5.45 % спрямо 13.79 % през 2013 г.). Това състояние показва ясната тенденция за повишаване на качеството в академичната подготовка и изграждане на преподавателския състав.

Атестирането на академичния състав също беше постоянно действаща дейност по време та изтеклия мандат. Бяха проведени три серии атестиране, при които през процедурата успешно преминаха общо 26 колеги, а за летния семестър на учебната 2016-2017 г. предстои атестирането на още 6 колеги.

3.2. Финансови параметри

Финансовата отчетност беше въведена от началото на мандата и продължи през целия негов период. Целта беше да се открият проблемите, които водят до дебалансиране на бюджета на ФИФ. Предварителните материали се подготвиха от Гергана Димитрова, която обработва информацията, предоставена от счетоводството и от административните сътрудници на катедрите. Подготвените данни се обсъждаха в Бюджетната комисия, на ФС и ОС.

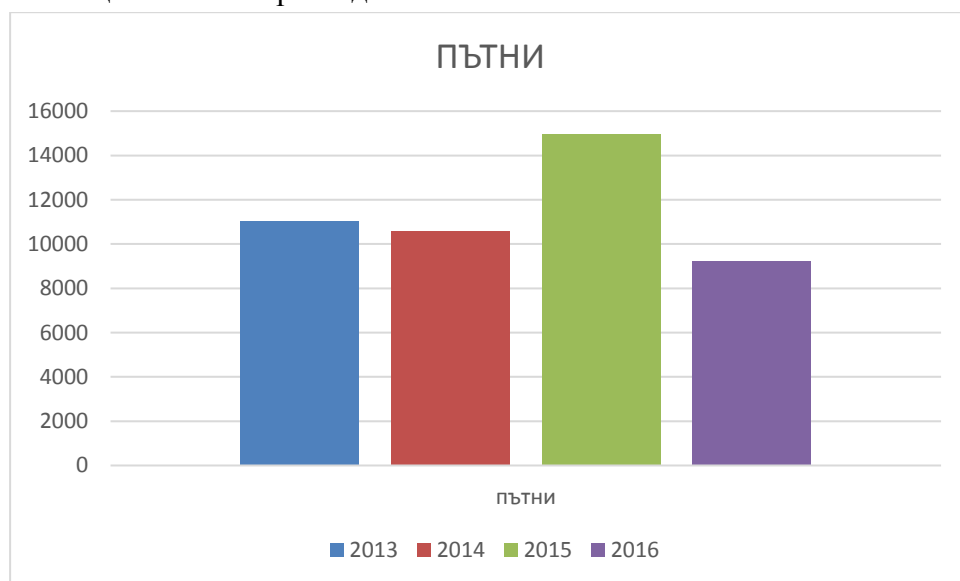
Анализите позволиха да се открият онези пропускливи точки, от които изтичат финансови средства, и да се вземат подходящите мерки. Те бяха свързани с балансиране на академичния състав по катедрите, промяна и оптимизация на учебните планове с оглед на намаляване на разходите по тяхното изпълнение, но запазване на качеството, намаляване на разходи за командировъчни, нощувки и материали до санитарния минимум.

Таблица 12. Финансови параметри

	2016	2015	2014	2013
ПРИХОД	571061	880725	911856	831711
ДОП. ФИНАНСИРАНЕ	468229	270826	207889	185144
заплати и осигуровки	1247384	1133547	574561	574188
хonorари	55406	56114	43185	37930
пътни	9244	14945	10547	11054
нощувки	2659	9434	6140	8128
командировки на щатни (др. разходи)	188	4240	1043	1188
вън. услуги	2803	9144	5480	9911
материали	3056	4395	2062	773
всичко разходи	1320740	1231819	643018	643171
баланс	-281450	-80268	476727	373684

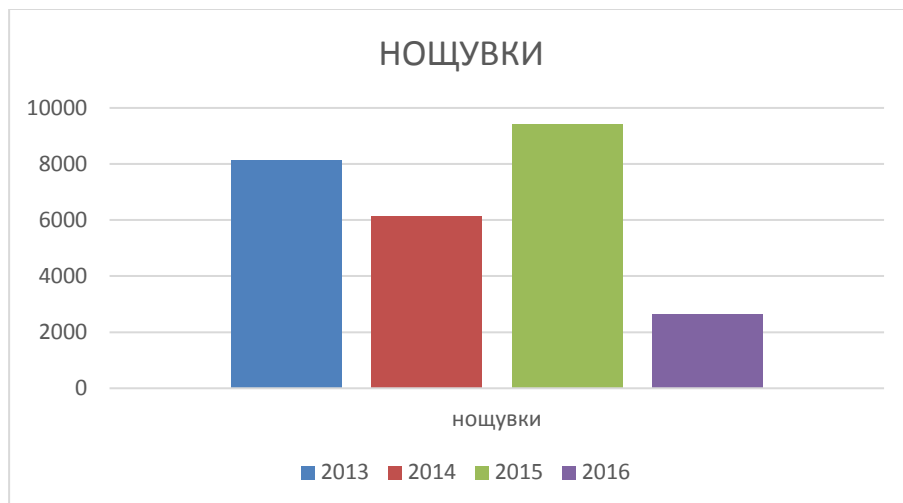
Към данните, представящи общите финансови параметри, добавям и по-детайлизирани данни за състоянието на разходите по пера.

Таблица 13. Пътни разходи

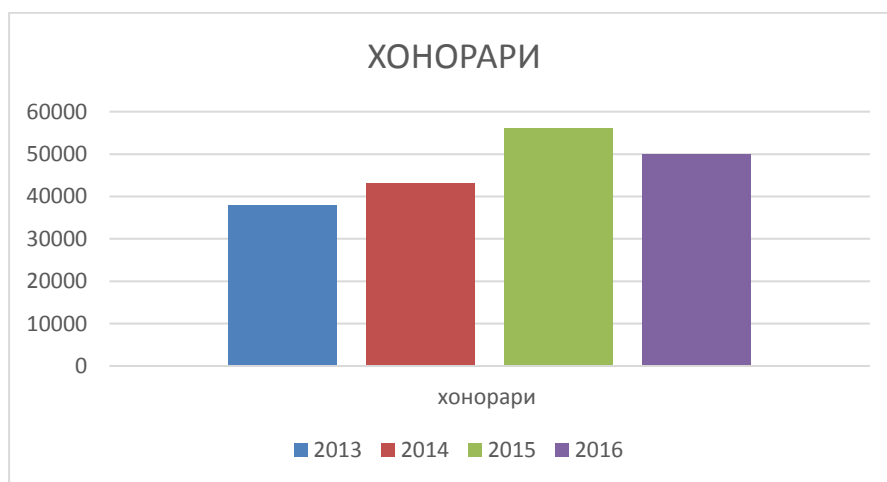
разходи	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
пътни	11 054 лв.	10 574 лв.	14 945 лв.	9 244 лв.

Таблица 14. Разходи за нощувки

основни пера	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
нощувки	8 128 лв.	6 140 лв.	9 434 лв.	2 659 лв.

Таблица 15. Разходи за хонорари на външни преподаватели

основни пера	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
хонорари	37 930	43 185	56 114	49 904

Таблица 16. Други разходи

основни пера	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.
--------------	---------	---------	---------	---------

командировки на щатни (др. разходи)	1 188	1 043	4 240	188
вън. услуги	9 911	5 480	9 144	2 803
материали	773	2 062	4 395	3 056

Както всяка година и сега ще уточня, че таблицата за финансовия баланс не е отчетен документ, с нея се цели да се покажат тенденциите и да се открият проблемите, върху които трябва да се работи. В таблицата не са взети предвид инвестиционните разходи за техника, една част от които са направени от ПУ, а друга част – от магистърските програми на ФИФ. Не е отчетено подобряването на материалната база на ФИФ, реализирано чрез научните проекти, в които участват преподаватели от факултета. Данните позволяват да се направят следните изводи:

- Като цяло бюджетът на ФИФ се залага от приходите на факултета от обучение на студенти в бакалавърските, магистърските (до 2015 г.) и докторските програми. А разходите са свързани с оперативните разходи, със заплати, осигуровки, командировки, хонорари, материали, външни услуги и др.
- Приходите на факултета са намалели в последните две години, заради редуцирания прием, което обяснява по-големия минус в баланса, представен в таблицата.
- Всички постоянни разходи за командировъчни, нощувки, хонорари на преподаватели и други са намалени, което е резултат от постоянното им свиване. Това, обаче, се прави разумно, без да пречат участието на преподаватели и студенти в научни форуми.
- Въпреки намаляването на основни пера разходи, минусът е голям поради увеличение на основния разход за факултета, включват издръжката (заплати и осигуровки) на щатния състав на факултета. Нарастването на сумата в това перо се свързва не толкова с увеличаването на броя на преподавателите по катедри, колкото с повишаване на заплатите в последните години. Той също така се определя и от израстването на академичния състав, което от своя страна, е гарант за качествено обучение.

Очевидно, трябва да помислим как да стабилизираме бюджета, като увеличим прихода, което означава, че трябва да работим в посока на развиване на допълнителни дейности (специализации, допълнителни квалификации, консултации и др.), да създадем специалности в други направления, за които сме квалифицирани, нещо, което вече започнахме да разработваме.

3.3. Задачи, които остават за мандата на следващото ръководство

Макар факултетът да отбелязва значителен напредък, все още има проблеми, върху които трябва да се работи. Те са свързани с обективни и субективни фактори. От една страна, следва да се работи за постигане на качествено образование, разширяване на резултатите от научноизследователските дейности, както и по-широко включване на студентите в съвместни научни и организационни дейности на факултета, вкл. и да се работи по системата Алумни. Очевидно е, че отново трябва да пренастроим нашата цялостна работа, съобразно новите стандарти на МОН, както и да успеем да повишим резултатността на направленията и специалностите при измерването на различни аспекти от дейността по рейтинговата система.

Важно условие е да продължават стъпките за възстановяване и постоянно изграждане на доверието между колеги, екипи, специалности, направления, като се увеличи прозрачността на взимане на решения, но също и акцентът да се постави върху общото решаване и съвместната работа.

От името на деканското ръководство благодаря на всички за свършената за тези четири години от мандата огромна работа, благодаря за помощта, градивните критики и подкрепата! Благодаря за подкрепата на Ректора и Ректорското ръководство! Заедно успяхме да стигнем дотук. Надявам се на по-добро бъдеще за хуманитарните и социалните науки и Философско-историческия факултет!

20.02.2017

Пловдив

доц. д-р Красимира Кръстанова